

Právo být

Simone Weil-ová napsala (v Cahiers, 1942): „Dans tout ce qui est social, il y a la force. L'équilibre seul anéantit la force.“ Určitý „sociální aspekt“ ovšem najdeme na každé úrovni (jak zdůrazňuje procesuální myšlení, speciálně Charles Hartshorne), a tak musíme zmíněnou myšlenku aplikovat na vše. (To nás mimochodem vede k pozoruhodnému závěru, že sociální vztahy nejen v tomto nejširším, ale ani v nejužším, na člověka resp. lidstvo omezeném smyslu nesmíme redukovat na sféru jsoucího, ale musíme vždy počítat také s „nejsoucím“, přinejmenším ovšem s „ještě nejsoucím“, jehož „právo být“ nebylo ještě naplněno.) Otázka ovšem je, jaká rovnováha může být ustavena mezi tím, co jest, a tím, co není. Možná, že je tato rovnováha zajišťována právě onou Anaxagorou zmíněnou „spravedlností“, vyžadující ode všeho jsoucího splacení dluhu tím, že musí zaniknout, tj. přestat být. Zvláštní pozornosti by zasluhovala otázka, jak je ono základní „právo být“ distribuováno právě na oné nejnižší úrovni. Zdá se, že se nevyhneme ani zde situačnosti, která v sobě bude vždycky mít něco kontingentního.

(Písek, 001027-3.)